

KDO BO NAČRTOVAL PROSTOR ČEZ 20 LET?

Zbor ZAPS

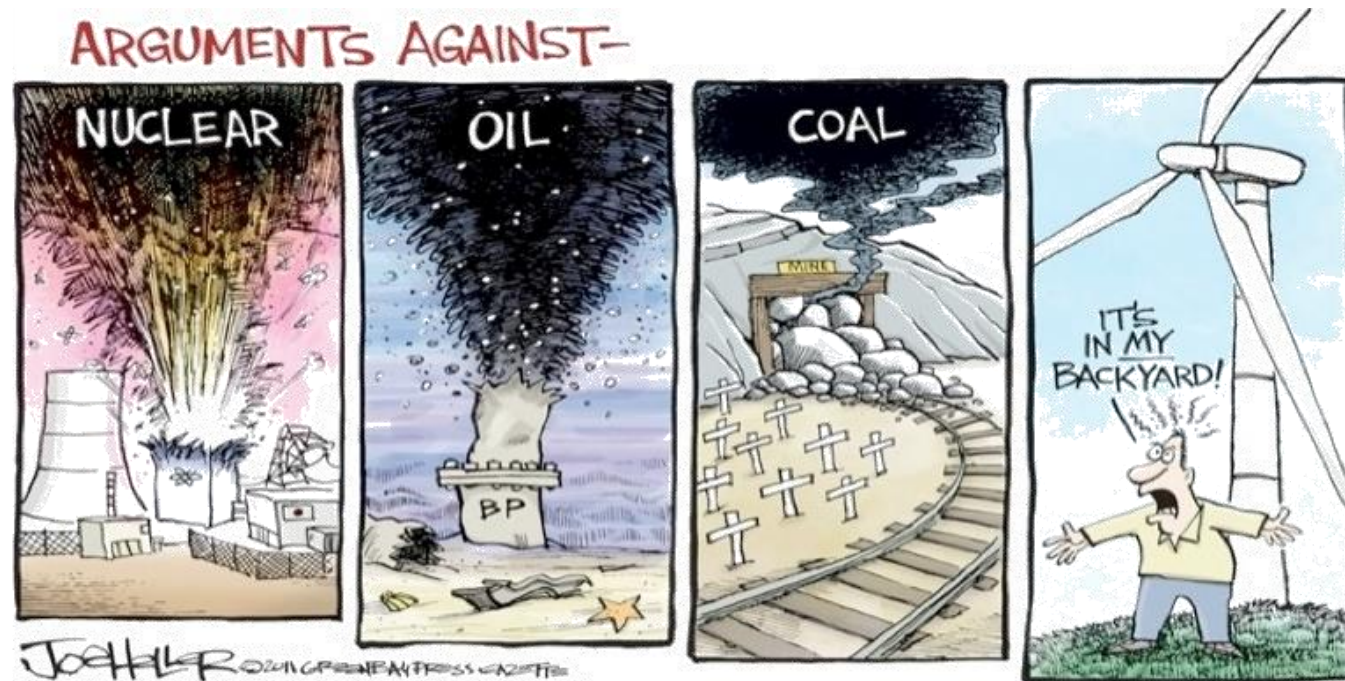
dr. Aleš Mlakar, univ. dipl. inž. kraj. arh.

ales.mlakar@siol.com

Nenehno ukvarjanje s predpisi in postopki nam jemlje čas in energijo za resno razmišljanje o rešitvah in o nas samih

Ožanje manevrskega prostora delovanja

- razvoj družbe, ki zahteva nenehno poseganje v prostor
- neobvladana sla pobudbenega urbanizma
- neukročena moč resornega razmišljanja
- povečevanje varstvenih prizadevanj kot posledica izostrenih problemov v okolju
- nasprotovanje kot običajen odziv javnosti in kriza odločanja
- negotovost

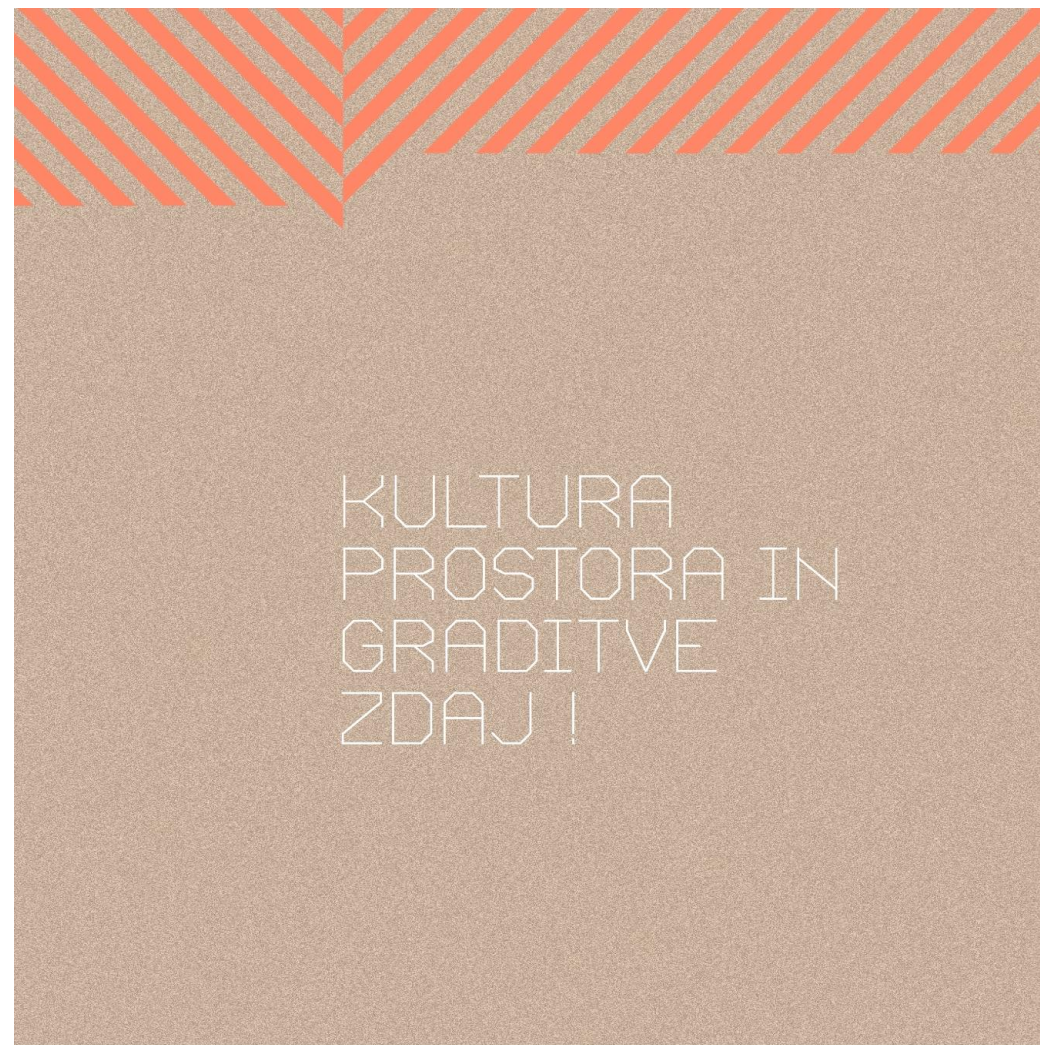
Optimizacija obstoječega sistema

- vprašanje demokratičnosti in učinkovitosti
- kaj zmorejo posamezni deležniki (država, regije, resorji, občine, investitorji, stroka, strokovna združenja, nevladne organizacije, civilna družba, ustavno sodišče, ...)

Temeljita reforma

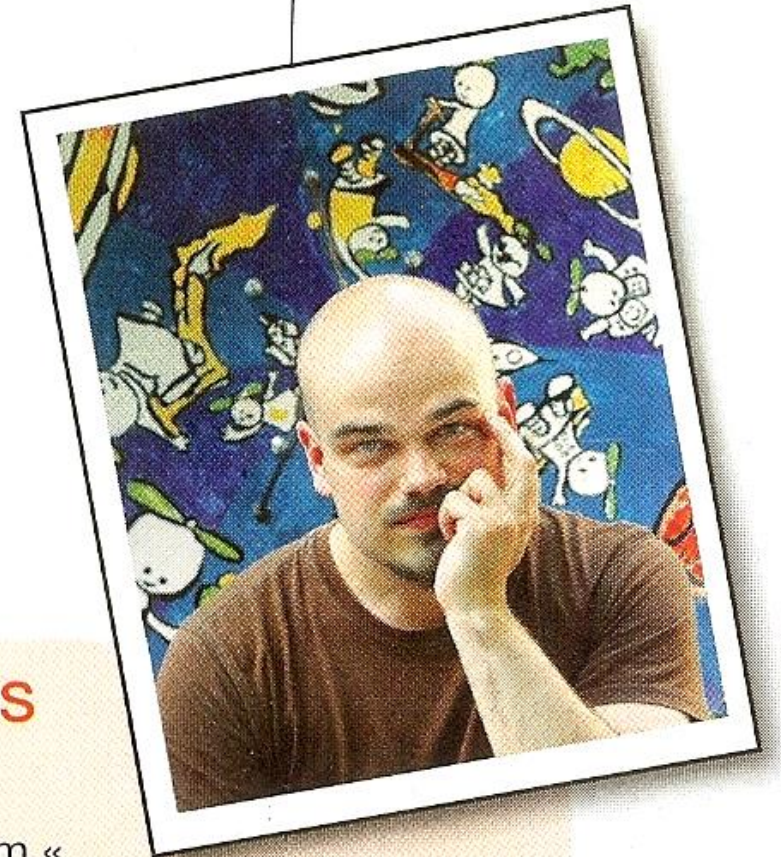
- zahteven miselni in organizacijski preskok
- medresorska koordinacijska služba za prostor in graditev objektov pri Vladi RS
- združevanje na regionalni ravni in povezovanje občinskih strokovnih služb – regionalni planerski zavodi s širokimi pooblastili

Razvoj izhodišč, znanj, veščin, orodij, osebnosti

Vzdržnost

- samoomejevanje - uresničevanje zgolj stvarnih potreb kot bistvo vzdržnosti
- delovanje z jasno vizijo, cilji, predstavo, kaj dejansko potrebujemo in kaj želimo početi s svojim prostorom
- razumevanje in znanja s področja varstva okolja, narave, kulturne dediščine, naravnih virov

Jure Karas
- Slon

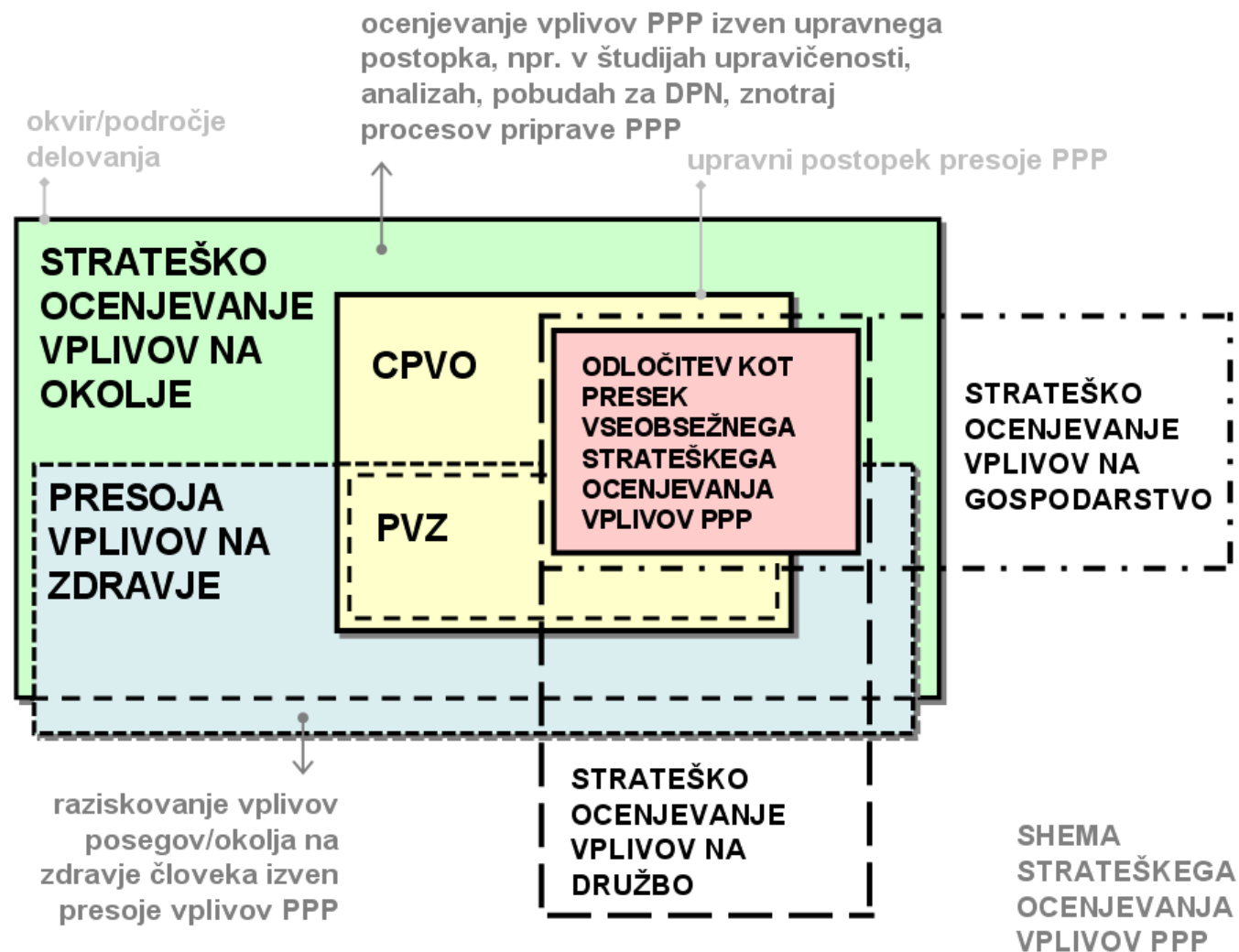
»Bolj plitvo diham.«

Vir: Polet, 2. 2. 2012; o njegovem prispevku k zmanjševanju ogljičnega odtisa

Sistemske razmišljanje

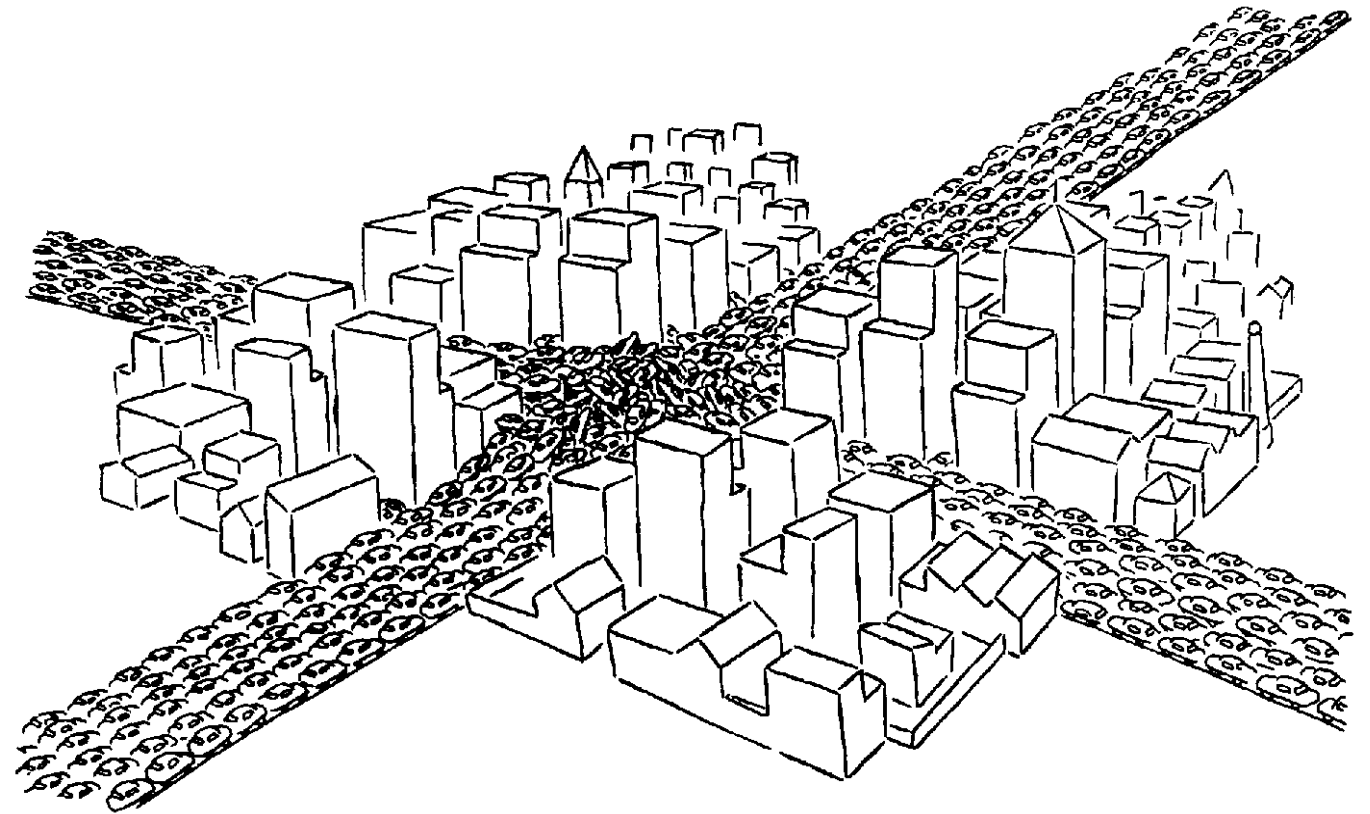
Jasen miselni in procesni tok

- enoten sistem ali vsaj povezovanje varstva in urejanja prostora/okolja - varstveno načrtovanje

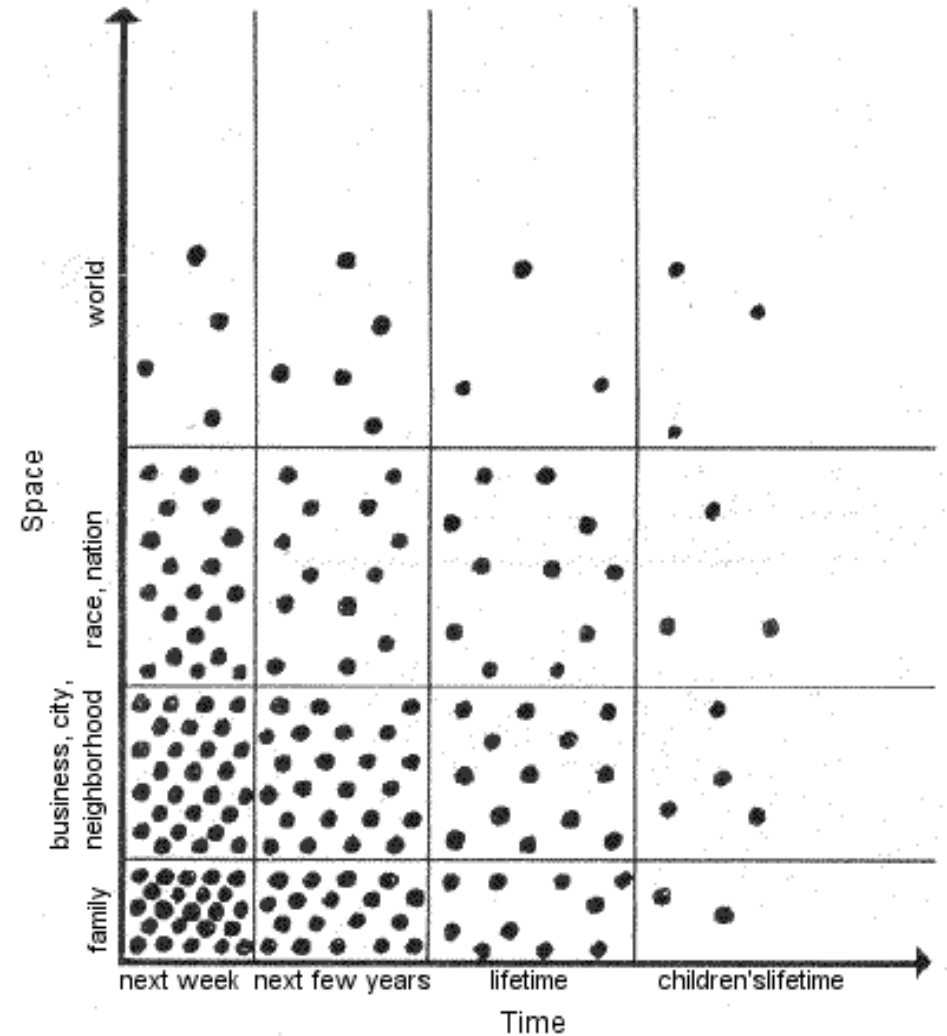

Razumevanje in naslavljanje jedra problema

Ukvarjanje z bistvenim

Zmožnost širšega razmišljanja o prihodnosti
Obvladovanje ukrepov za blaženje podnebnih
sprememb in prilagajanje nanje

Limits to growth (1972): Human perspectives

Snovanje širokih zgodb in celovitih prostorskih ureditev

- načrtovanje izven ustaljenih, vendar znotraj razumnih okvirov
- načrtovanje stvarno izvedljivih rešitev in zavedanje dometa ukrepov
- prenova in optimizacija rabe prostora
- zeleni sistem in zelena infrastruktura

Usklajevanje (nasprotujočih si) interesov

Trezno sprejemanje odločitev

- razmišljanje v alternativah
- preglednost in utemeljenost
- iskanje širokega družbenega konsenza
- komunikacija in sodelovanje kot vitalni del načrtovanja

Poznavanje prava

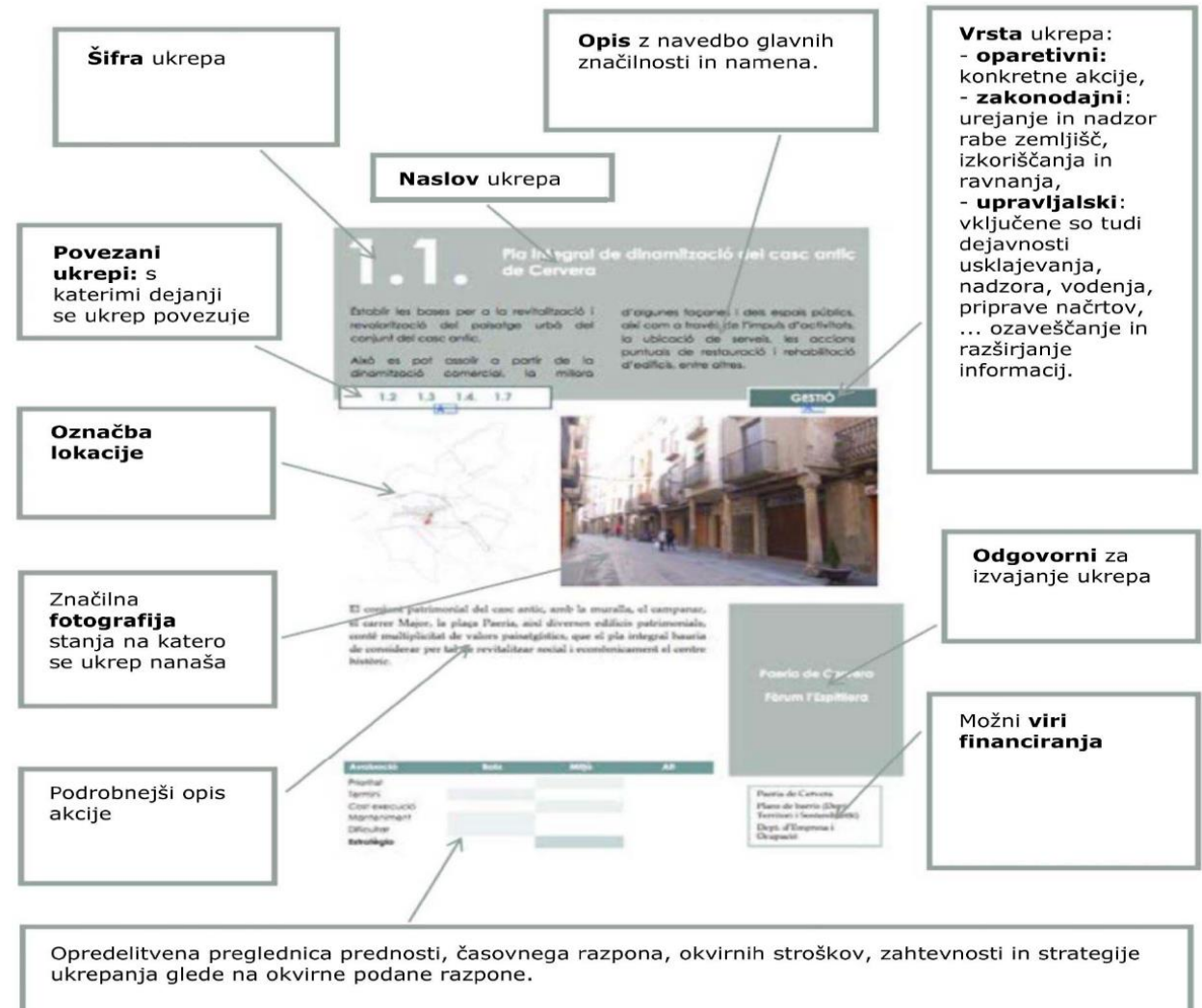
- stvarno pravo
- javno in zasebno
- sodna praksa
- nomotehnika

Igor Ribič

Integralno upravljanje prostora

- aktivno izvajanje prostorskih aktov
- ukrepi in akcijski načrti
- povezovanje sektorskih načrtov in ukrepov

Priporočila za izdelavo krajinske zasnove (2020):
Program ukrepov z usmeritvami za njihovo izvajanje

Učinkovito vodenje in organiziranost

- sposobnost reševanja problemov
- dobro uigrane interdisciplinarne skupine
- dolg telefonski imenik
- skromnost, odločnost, prijaznost, izogibanje vnaprejšnjim vrednostnim sodbam
- izogibanje nasprotju interesov

Etika in morala

- “tega ne bom podpisal”

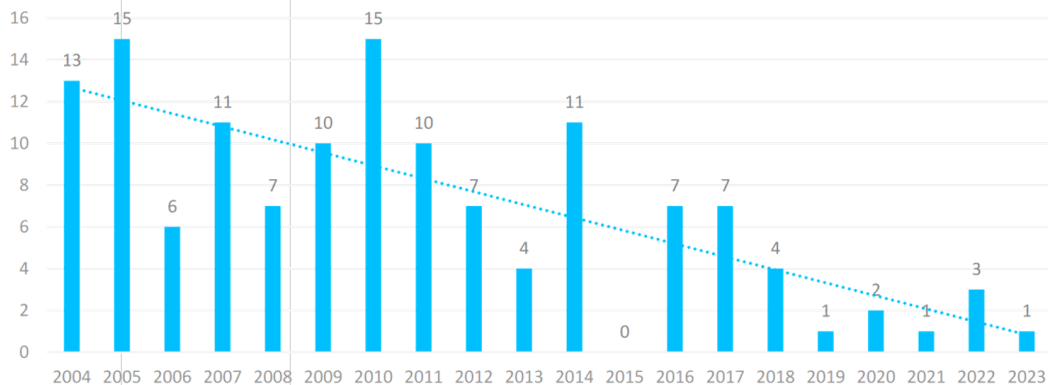

KDO BO NAČRTOVAL PROSTOR ČEZ 20 LET?

ZBORNICA ZA
ARHITEKTURO
IN PROSTOR
SLOVENIJE

Stanje stroke

PROSTORSKO NAČRTOVANJE število opravljenih SI

Zbor ZAPS: Kaj pa starejši člani?
Andrej Goljar, februar 2024

Ali smo sploh še potrebni?

- politika, sistem in posamezniki v njem, splošno stanje duha
- nuja aktivnega reševanja aktualnih prostorskih problemov in sprejemanja odločitev
- prostorsko načrtovanje kot način usklajevanja interesov in zastopanje teh interesov ter demokratičen proces z obvezo zagotavljanja socialne pravičnosti
- horizontalno povezovanje – preseganje ozkih resornih interesov
- znanje, volja, orodja
- politiki se menjajo, mi bomo prostorski načrtovalci ostali tudi čez 20 let

ZAPS / CHAMBER OF ARCHITECTURE
AND SPATIAL PLANNING OF SLOVENIA

Vegova 8 / 1000 Ljubljana / Slovenija
+386 1 24 20 670 / zaps@zaps.si / www.zaps.si